

egentlig afkræfter den Paastand, at Selvstyret dog har nogen Betydning.

Jeg er som sagt temmelig enig med den ærede Taler, hvad det første Punkt angaar; om det sidste kan jeg derimod ikke være enig med ham. Han saa for det første i den Statsgaranti, som her forlanges, en stor Risiko indadt til, men den store Risiko kan jeg ikke se. Hvis man vil gaa til — hvad jeg mener man bør gøre, og hvad jeg vil henstille til det eventuelle Udvalgs Overvejelse — at tage de Forholdsregler, man kan tage for en nøjagtig Taksation, kan jeg ikke se, at Garantien for $\frac{1}{10}$ af Ejendommens Værdi skulde være nogen stor Risiko for Staten at løbe. Jeg vil foreslaa $\frac{1}{10}$ i Stedet for de $\frac{9}{10}$, som nævnes her i Forslaget, og jeg kan ikke forstaa, at der kunde være nogen stor Risiko forbundet med at garantere $\frac{1}{10}$ af Ejendommens Værdi efter en fornuftig Taksation. Man maa erindre, at inden Staten træder til, inden der gøres Ansvar gældende over for Staten, maa man tage Reserverfondene og det solidariske Ansvar med, og først saa træder Staten til, og skulde den Miskke indtræde, at Staten bliver nødt til at træde til, naar Reserverfonden og det solidariske Ansvar ere forbrugte, ere vi allerede inde i saadanne Kalamiteter, at Staten alligevel maa hjælpe. Man kan ogsaa hen-vise til, at Kreditforeningerne intet Tab have lidt, men have arbejdet heldigt og godt, og naar man, som den sidste ærede Taler vil gøre gældende, at Kreditforeningerne ere fremkomne i gode Tider, hvor der var en stadig Stigen og Stigen af Ejendommenes Værdi, saa har jo de sidste Aar ikke vist noget glædeligt Resultat for Landbruget, og alligevel have Kreditforeningerne staaet sig, uagtet de godt kunne gaa til $\frac{3}{5}$ af Børderingssummen og i Gennemsnit i ethvert Tilfælde gaa til 46 à 47 pCt., altsaa noget over, hvad der her foreslaas. Jeg kan altsaa ikke se, at der indadt skulde være nogen stor Risiko for Staten derved. Jeg tror snarere, at man ved at se paa, hvorledes Kreditforeningerne hidtil have arbejdet, maa komme til det Resultat, at Risikoen for Staten indadt er lig Null. Underledes kan jeg ikke se det.

Derimod er det jo et helt andet Spørgsmaal med Risikoen uadadt til: om en saadan Forpligtelse, som Staten her skulde paatage sig, vilde gøre det vanskeligt for Staten at rejse de Låan, som den under vanskelige Forhold maatte have nødig til sin Førelse. Det er et saa stort Spørgsmaal, at jeg for mit Vedkommende maa erkende, at jeg er ganske inkompetent til at bedømme det. Jeg tør ikke sige noget hverken for eller imod, jeg ved kun, at der staa de særlig sagtyndiges

Meninge imod hinanden; mod den sidste ærede Talers Opfattelse staa andre særlig sagtyndige Folks Opfattelse. Jeg skal, da jeg mangler Sagkundskab, ikke udtale mig bestemt om det, men skal dog sige, ligesom den sidste ærede Taler nævnte, at man ikke er ganske uden Eksempler paa Statsgaranti. Der er saaledes Statsgaranti for den Lofland-falsterke Jærnbane og for Statsanstalten for Livsforikring. Den sidste ærede Taler mente rigtignok, at det var en ganske anden Sag, idet det var Staten selv, der drev denne Forretning. Men saa er der da Statsgarantien for Husmandskreditforeningen, som dog er en Forretning, Staten ikke driver. Der er der om end ikke en ganske tilsvarende Garanti saa dog en Garanti, som meget ligner, hvad der her foreslaas. Det er ganske vist en Rentegaranti, medens der her foreslaas en Garanti for Kapitalen, men det er dog en Garanti. I andre Lande har man ogsaa lignende Garantier. I Sverige har man Eksempel paa en Garanti for Hypotekbankobligationer og lignende. Men i alle disse Tilfælde, hvor Staten har paataget sig en saadan Garanti, ser man ikke, at det har svækket Statens Kredit. Jeg er ikke i Stand til at kunne paavise det, men hævder blot, at her ere de sagtyndiges Meninge saa delte, at man er berettiget til lige saa godt at mene det ene som det andet derom. Jeg tør vel nok hævde, at den Statsgaranti, man hidtil har set, ikke har frembudt nogen Fare med Hensyn til at svække Statens Kredit. Hvad Forslaget her gaar ud paa, er saa langt fra at lægge nogen Risiko over paa Staten; der forlanges kun, at Staten skal staa for sine Kreditobligationer nogen Anerkendelse paa det udenlandske Marked, hvad der efter min Mening kan gøres uden nogen Risiko og vil højne disse Obligationers Kurs.

Hvad for øvrigt Lovforslaget angaar, er jeg enig med den sidste ærede Taler i, at skulde man overhovedet gaa til Statsgaranti, er der forskellige Forandringer, som maatte indføres i Lovforslaget, særlig maatte med Hensyn til tilstrækkelige Kauteler over for Staten, hvis den skulde gaa ind derpaa. Jeg skal særlig nævne, at Bestemmelsen om Taksationsforretninger maa være ganske anderledes klar og tydelig, end i det foreliggende Lovforslag, men saaledes som Lovforslaget som Helhed foreligger, kan jeg dog anbefale det til Udvalgets velvillige Drøftelse.

Det. Hansen: Det er efter min Mening meget beklageligt, at det Forslag, som den højtærede Indenrigsminister har forelagt i det andet Ting, og som jo indeholder Re-